

ANTİK ÇAĞ'DA ANADOLU'DA KULLANILAN TIP ALETLERİ

Tarih boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış Anadolu'da, insanlar bir yandan avcılık ve tarımla uğraşmış bir yandan da yaşadıkları dönemin koşulları içinde çeşitli kültürel ve sanatsal etkinliklerde bulunmuş. Bunlarla uğraşırken de çeşitli aletler bulmuş ve geliştirmişler. Farkında olmadan günümüzün bilim dallarından bazılarının da temellerini atmışlar. Bu bilim dallarından biri de tıp. Anadolu'da 10.000 yıl önce beyin ameliyatı yapıldığını; ameliyatlarda, çakmaktaşı, obsidiyen (volkanik bir cam türü) ve hayvan kemiğinden yapılmış aletler kullanıldığını biliyoruz. Zamanla da daha iyi sonuç veren bakır, demir, gümüş gibi madenlerden yapılmış aletler kullanılmış.

Geçtiğimiz günlerde, Prof. Dr. Erdoğan Yalav'ın, Anadolu'nun Antik Çağları'nda kullanılan aletlerden oluşan sergisi açıldı. Antik tıp aletleri koleksiyonu, Yalav'a, asistanlık yıllarında bir hastasının eski bir mezarda hekim-

İğne başı insan başı şeklinde, Roma dönemi

Yuvarlak kaşık (bronz, Roma)

İğne - delici (kemik, Roma dönemi)

likte kullanılan aletler bulunduğunu söylemesiyle başlamış ve bugünkü duruma gelmiş. Koleksiyon, tıpta kullanılan gereçler ve insanların kişisel bakımları (güzellik ya da temizlik) için kullandıkları aletlerden oluşuyor. Bunlar arasında hem ilaç ölçgeği hem de küret (iltihaplı derilerin kazınmasında) olarak kullanılan kaşıklar, kulak içindeki yaraların, yabancı cisimlerin ve kulak kirlerinin temizlenmesinde ve çıkartılmasında kullanılan kulak sondaları, cerrahi aletler (cımbız, bistüri/bıçak, dağlama aletleri), merhem sürücüler, bakım setleri ve iğneler yer alıyor.

Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi Sanat Galerisi'nde, Tunç Devri ve

Kandil

Roma döneminden 200'ün üstünde eserin sergileneceği "Tanrısal Gücün Elçileri: Antik Çağda Tıp Aletleri" sergisi, 30 Mayıs'a kadar gezilebilir.

Bülent Gözcelioğlu

Valüt başlı iğne (bronz, Erken Roma Dönemi)

Sonda-küret (bronz Roma dönemi)

Epilasyon forseps, bronz, Roma dönemi

Forseps (kilitli), bronz, Roma dönemi

Delici (bronz iğne, halka uçları yılan başı görünümünde Roma dönemi)

Delici - Dilatör (Bronz, stilize kartal şeklinde, Roma Dönemi)

Ariballos (cam) içine sıvı ilaç vb. konuluyor